

Papp Klára (Debrecen, Debreceni Tudományegyetem): *Várad, Debrecen és Kassa szerepe Bethlen Gábor fejedelemsége idején*

Három város, amely közül kettő az Erdélyi Fejedelemség határán fekszik, a harmadik pedig Bethlen Gábor sikerei nyomán került az erdélyi állam fennhatósága alá. Három városi közösség, amely igen eltérő feladatot kapott: Várad az egyetlen tényleges végvár, amelyet éppen a fejedelem erődített jelentősen, Debrecen, amelyet viszont nem védett erős várfal a környékén vonuló, hadakozó felek ellen, ezért történhetett, hogy Bocskai idején a városba húzódó hajdúk külön bíraskodási jogot vívhattak ki maguknak, s Kassa, amely a felvidék főkapitányságának elismert központja, a Szepesi Kamara székhelye lett.

Előadásomban azt kívánom bemutatni, mennyire volt képes a három, eddig is eltérő fejlettségű város megőrizni önállóságát, városi önigazgatását. Milyen támogatást kaptak törekvéseikhez, privilégiumaik megőrzéséhez, vagy megerősítéséhez? Kimutatható-e kompromisszum a városi törekvések, s a fejedelmi szándékok között, s melyek voltak azok a problémák, felvetések, kezdeményezések, amelyekben sikeresek lehettek?

A források függvényében vizsgálom a városi társadalom összetételének változását, az irányítási mechanizmus sajátosságait. Végül elemzem a három város egymáshoz kötődő kapcsolatait, a kapcsolódások jellegét, s közös szándékait is.